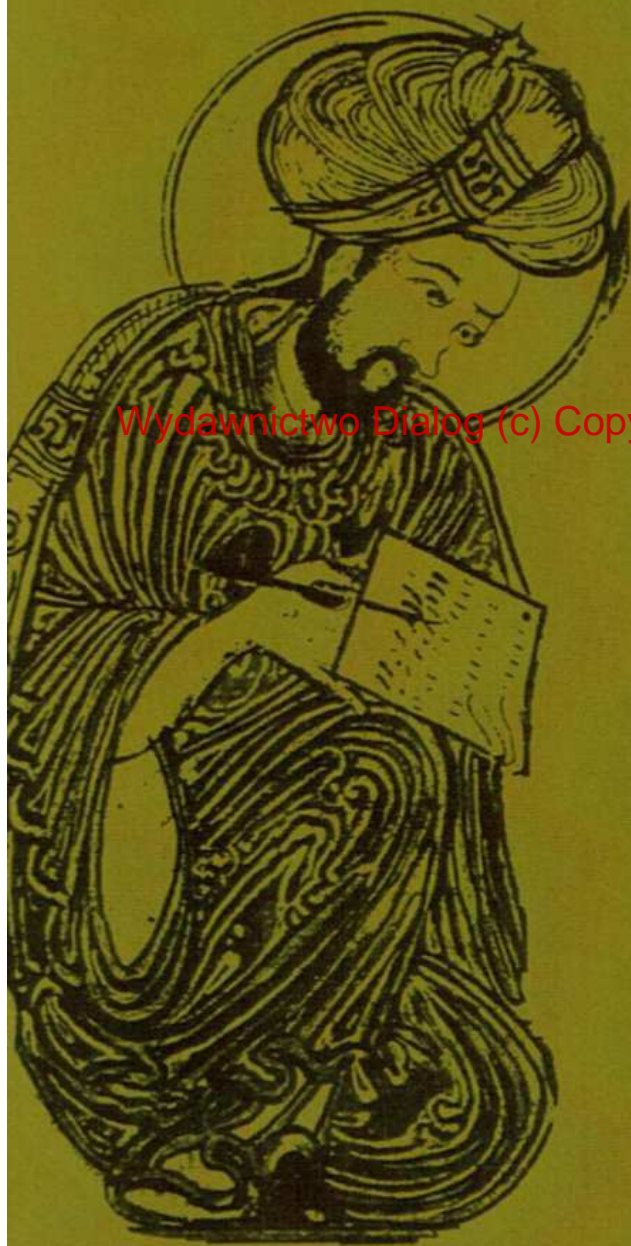

Mądrość Orientu

Mahomet

0
małżeństwie
kupcach
i
dobrym
wychowaniu

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

DIALOG

Mądrość Orientu

Mahomet

**O małżeństwie,
kupcach
i dobrym wychowaniu.**

Wybór hadisów

Wyboru dokonała, przetłumaczyła
i wstępem opatrzyła
Jolanta Kozłowska

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna
Wydawnictwo Akademickie DIALOG

Redakcja i korekta

Bronisława Dziejic-Wesołowska

ISBN (ePub) 978-83-8002-487-8

ISBN (Mobi) 978-83-8002-491-5

© Copyright Wydawnictwo Akademickie Dialog

Wydanie elektroniczne, Warszawa 2016

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

Spis treści

Wstęp

Wierni wobec Boga i religii

Wierni wobec siebie i bliźnich

Przypisy

Wszystkie rozdziały dostępne w pełnej wersji książki.

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

WSTĘP

Hadisy, kanoniczne teksty islamu zawierają wypowiedzi, opinie, sprawozdania z różnych wydarzeń z życia Mahometa, a także opisy sposobu zachowania się Proroka w wielu, najczęściej bardzo konkretnych sytuacjach, czyli tzw. sunnę. Samo słowo „hadis“ znaczy opowieść, relacja. W chwili śmierci Proroka nie było jeszcze pełnego tekstu Koranu, jedynie jego fragmenty; tekst Świętej Księgi zaczęto dopiero ustalać. Istniała co prawda poza tym tzw. konstytucja medyńska, a także prawo zwyczajowe plemion beduińskich, ale wszystko to przestało już wystarczać, zwłaszcza że islam rozpoczął swoją ekspansję, tworząc rozległe imperium muzułmańskie, różnorodne kulturowo i obyczajowo. W tej sytuacji z biegiem czasu zaczęto się odwoływać do praktyki postępowania Proroka, do tego, co zapamiętali ludzie, znający Go lub ci, którzy się stykali z jego najbliższymi. Powstawało w ten sposób jakby uzupełnienie do Koranu, który jest Księgą objawioną Mahometowi przez Boga, pełną i skończoną, a nie dziełem samego Mahometa.

Prorok regulował życie codzienne i funkcjonowanie gminy muzułmańskiej, wyrażał swoje opinie, sądy, wydawał rozporządzenia w różnych sytuacjach, odpowiadał na pytania, z którymi się do Niego zwracano. Zapamiętywano Jego słowa i uznawano je za obowiązujące, ale ponieważ zaczęto je spisywać dopiero w II wieku

hidżry, powstało wiele nieścisłości. Zbieracze hadisów, tradycjoniści, wędrowali w poszukiwaniu ludzi, którzy znali różne wypowiedzi Proroka i mogli udowodnić ich autentyczność. W VIII-IX wieku zgromadzono kilkadziesiąt tysięcy tradycji, które pod koniec IX wieku zweryfikowano (nagromadziło się bowiem wiele hadisów fałszywych) i pod koniec tego wieku, czyli ponad dwieście lat po śmierci Mahometa tylko kilka tysięcy hadisów uznano za autentyczne tzn. takie, które opierały się na autorytecie Proroka lub osób z Jego otoczenia i miały wiarogodny isnad, czyli łańcuch przekazicieli tradycji (uważa się, że wartość hadisu zależy od wartości isnadu) i to one miały stanowić podstawę prawa. Za tzw. zdrowe - *sahih* - uznano dwa zbiory: Al-Buchariego (zm. 870) i Muslima (zm. 875), które stanowią, obok Koranu kanoniczne księgi islamu. Jednak wiele hadisów, nawet tych w zbiorach Al-Buchariego i Muslima budzi zastrzeżenia i wątpliwości co do ich autentyczności, zwłaszcza u niemuzułmanów. Wielu uczonych prowadzi na ich temat badania z zastosowaniem nowoczesnych metod historycznych i literackich. Jakkolwiek jest, dla muzułmanów hadisy są najważniejszym tekstem po Koranie, w pewnym sensie kodeksem prawa służącym wiernym od przeszło tysiąca lat, zawierającym szczegóły regulujące wszystkie aspekty życia doczesnego i przygotowujący wiernych do życia przyszłego i żadne zastrzeżenia nie podważają tej wartości. A ponadto hadisy są kopalnią wiedzy o społeczeństwie imperium muzułmańskiego okresu klasycznego i jego funkcjonowania w najdrobniejszych nawet przejawach, stanowiąc niezwykle ciekawy i ważny materiał dla badaczy tego okresu.

*

Struktura hadisu wygląda następująco: Podstawą jest *isnad* (dosł. podpora), czyli wykaz, lub, jak się często mówi, łańcuch przekazicieli (niekiedy bardzo długi) prowadzący od zbierającego hadisy, wstecz, aż do Proroka. Bardzo skrupulatnie badano wiarygodność przekazicieli, zwłaszcza ostatnia osoba w łańcuchu była ważna. Po isnadzie następuje tzw. *matn*, czyli tekst hadisu, którym są słowa Proroka, lub opis Jego zachowania, lub wydarzenia, przy którym Prorok był obecny. Istnieje wiele hadisów opartych na różnych isnadach, ale podających ten sam *matn*,

np. hadisy o zakazie jedzenia mięsa osła, o zakazie tworzenia obrazów, opowieść o umierającym z pragnienia psie (ten hadis różni się w jednym szczególe, mianowicie osoby, która psa napoiła) itp. Zdarzają się też hadisy o treści sprzecznej i różnych isnadach jak hadis zawierający zakaz Proroka picia wody na stojąco, są też hadisy potwierdzające, że Prorok sam pił wodę stojąc. Tematyka hadisów czasami wydaje się błaha, zbyt drobiazgowa, np. w opisie, jak należy przykrywać naczynia z wodą, jak należy pić wodę z bukłaka czy też wyżej wymieniony o picciu wody na stojąco, ale trzeba pamiętać, że były to wówczas ważne przepisy dotyczące higieny, zdrowia itp. dla tworzącej się właśnie społeczności muzułmańskiej. Zresztą Mahomet najczęściej odpowiadał na pytania, które przeważnie dotyczyły drobiazgów, jednak jakże ważnych w życiu codziennym.

W tłumaczeniu pomija się na ogół łańcuch przekazicieli, który obciąża tekst, a nazwiska tradentów nic nie mówią czytelnikowi (nawet arabistom i islamistom). Często podaje się jedynie nazwisko ostatniej w łańcuchu osoby, która cytuje Proroka. W naszym wyborze przedstawiamy tylko matny, bez isnadu; jedynie kilkanaście hadisów podajemy w pełnej, oryginalnej formie muzułmańskiej, czyli z isnadem, żeby pokazać czytelnikom jak wygląda typowy hadis.

Wydawnictwo Akademickie DIALOG

specjalizuje się w publikacji książek dotyczących języków, zwyczajów, wierzeń, kultur, religii, dziejów i współczesności świata Orientu.

Naszymi autorami są znani orientaliści polscy i zagraniczni, wybitni znawcy tematyki Wschodu.

Wydajemy także przekłady bogatej i niezwyklej literatury pięknej krajów Orientu.

Redakcja: 00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/219

tel. (0 22) 620 32 11, (0 22) 654 01 49

e-mail: redakcja@wydawnictwodialog.pl

Biuro handlowe: 00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/218

tel./faks (0 22) 620 87 03

e-mail: biurohandlowe@wydawnictwodialog.pl

www.wydawnictwodialog.pl

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna